

TYDAL KOMMUNE

Sentraladministrasjonen

Justisdepartementet,
postboks 8005 Dep
0030 Oslo

JUSTISDEPARTEMENTET	
06 FEB 2009	
SAKSNO:	200801140
AVGJØRTE:	LOV/E/KHC
DOKNR:	54

Deres ref.:

Vår ref.:
2008/1111-5 702/2009

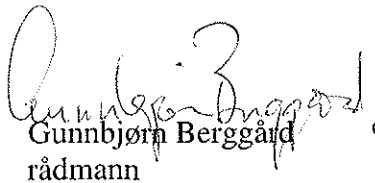
Saksbehandler:
Gunnbjørn Berggård
Tlf.: 73 815904

Dato:
05.02.2009

**NOU 2007: 13 DEN NYE SAMERETTEN: TYDAL KOMMUNES
UTTALELSE**

Vedlagt følger uttalelsen fra Tydal kommunestyre.

Vi ber om at departementet spesielt vurderer kommunens anførsler som gjelder den nye konsultasjons- og saksbehandlingsloven.

Gunnbjørn Berggård
rådmann

Gjenpart:

Selbyggen
Nea Radio
Adresseavisen

Postadresse
N-7590 TYDAL

E-post adresse
postmottak@tydal.kommune.no
Nettadresse
www.tydal.kommune.no

Telefon
(+ 47) 73 81 59 00
Telefaks
(+ 47) 73 81 59 90

Bank
4285.07.04443
Org.nr
NO 864 983 472 MVA

Saksframlegg

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Kommunestyret	4/09	29.01.2009

**SAMERETTSUTVALGETS INNSTILLING NOU 2007:13 - TYDAL
KOMMUNES UTTALELSE****Vedlegg**

1. Den nye sameretten - NOU 2007 : 13
2. Høringsuttalelse fra USS
3. Utdrag fra utredningen: Forslag til ny lov om saksbehandling og konsultasjoner.

Dokumenter ikke vedlagt:

1. Samerettsutvalgets innstilling, NOU 2007:13.

Saksopplysninger

Samerettsutvalget ble oppnevnt i 2001. Innstillingen er på hele 1300 sider. Det vedlegges en kortversjon, der forslagene er tatt inn i hovedtrekk. Utredningen inneholder en meget grundig gjennomgang av gjeldende rett og forslag til nye ordninger.

I forbindelse med politikeropplæringen ble noen hovedpunkter gjennomgått og en del materiale delt ut.

Vurdering

Underveis er flere opplegg for organisering av høringsprosessen drøftet. Bl.a. ble en felles organisering av berørte kommuner i fylket vurdert. De synspunkter som har kommet fram i høringsprosessen har imidlertid gjort dette mer uaktuelt. Grunnen er et omfattende forlik om forvaltningsordningene ut fra samerettsutvalgets innstilling. Det vises her til uttalelsen fra USS, og videre til oversikten over hovedtrekkene i samerettsutvalgets innstilling.

Ut fra dette er det ikke noe grunnlag å bygge på for ta opp alternativer til de foreslåtte forvaltningsordningene. Det blir derfor ikke gått ytterligere inn på dette temaet her.

For Tydal kommune, som ikke har statsgrunn, vil disse ordningene uansett ikke være aktuelle. Slik sett er det heller ikke et lokalt utgangspunkt for å gå dypere inn i dette.

Hovedfokuset i utredningen har vært forvaltningsordningene. Forslagene om en ny saksbehandlings- og konsultasjonslov, og endringer i plan- og bygningsloven, har derfor ikke blitt viet særlig oppmerksomhet. Dette er betenkelig, da disse lovforslagene går svært langt når det gjelder detaljert inngripen i kommunenes behandling av arealsaker. Forslagene om Sametingets overordnede myndighet griper direkte inn i den lokale styringen av arealsakene.

Rådmannen vil tilrå at vi fokuserer spesielt på disse temaene. I en sikkert meget lang behandlingsprosess videre kan det være mulig å påvirke disse bestemmelsene. I tillegg til at uttalelsen sendes departementet, bør vi sende henvendelser til aktuelle kommuner, USS og KS, med anmodning om å følge opp dette i den videre behandling av saken.

Hovedutgangspunktet bør være prinsippielt: Vi har plan- og bygningsloven (pbl) som grunnlag for behandling av arealsaker i kommunene. Tungtveiende grunner bør være til stede dersom dette utgangspunktet skal forlates.

Høringsprosessen så langt har avslørt et meget begrenset fokus på forslaget til egen *"Lov om saksbehandling og konsultasjoner ved tiltak som kan få virkning for naturgrunnlaget i tradisjonelle samiske områder."* Fokuset har vært på forvaltningsordningene. Dette kan være skjebnesvangert, da vi risikerer å få en lov med omfattende konsekvenser for kommunene, uten at disse konsekvensene er vurdert på forsvarlig måte.

Loven vil gjelde alle enkeltvedtak i arealsaker som berører samiske interesser.

Det kan ikke hevdes at en slik lov er nødvendig for å ivareta internasjonale konvensjoner.

Det kan være greit å ta noen utdrag fra lovforslaget, for å vise hvor langt det går:

§ 6 Høring

Her kan vi fort få høring på inntil 4 nivåer når vi skal innhente uttalelser fra samiske interesser, fra Sametinget og ned på lokale organisasjoner.

§ 8 Sametingets retningslinjer

Her kan sametinget *"gi retningslinjer for hvordan vedtaksorganene skal bedømme virkningen for samisk kultur med næringer og samfunnsliv av omsøkte tiltak..."*

§ 9 Vurderingen av tiltakets virkninger

"Sametingets retningslinjer skal legges til grunn ved vurderingen av samiske interesser..."

§ 10 Tiltak i områder som er særlig viktig for samisk bruk

Hvis det etter konsultasjoner med Sametinget ikke oppnås enighet, gjelder følgende:

"Oppnås det ikke enighet om hvordan tiltaket skal gjennomføres, skal det som hovedregel ikke gjennomføres".

§ 13 Saker som er gjenstand for konsultasjoner

§ 14 Rett til konsultasjoner

§ 15 Plikt til å tilby konsultasjoner

Bestemmelsene innebærer en omfattende utvidelse av plikten til konsultasjoner på flere nivå, i alle saker.

§ 25 Samisk representasjon i offentlig oppnevnte råd, utvalg og nemnder med mer

Slik denne bestemmelsen står etableres det en rett til representasjon i alle organer utenom kommunestyret og formannskapet som behandler saker som gjelder samiske interesser. Det er sagt bl.a. av samerettsutvalgets leder at det ikke skal tolkes slik. Dette er et godt eksempel på hvor lite gjennomarbeidet dette lovforslaget er.

I tillegg til forslaget om en ny saksbehandlingslov er det også foreslått endringer i pbl. Det vises spesielt til forslaget til ny § 17-3 om Sametingets planretningslinjer. Det vises til siste side i uttalelsen fra USS.

Konklusjon

Det er innrømmet underveis i prosessen at forslaget til egen saksbehandlings- og konsultasjonslov ikke er grundig utredet, og at det egentlig er tenkt mer på statlige organers rolle enn på kommunenes.

Lovforslaget slik det står kan få omfattende og uforutsigbare konsekvenser for den kommunale behandlingen av arealsaker.

Det bør jobbes konsekvent videre for å hindre at vi får en sideordnet planlov til plan- og bygningsloven.

RÅDMANNENS INNSTILLING

1. Tydal kommunes slutter seg til uttalelsen fra USS når det gjelder framtidige forvaltningsordninger og endringer i fjelloven.
2. Tydal kommunen går imot at det innføres en egen plan- og konsultasjonslov for samiske interesser, og vil anføre følgende:
 - a) Det er ikke påkrevet med en slik særlov for å tilfredsstille internasjonale konvensjoner og forpliktelser.
 - b) Plan- og bygningsloven skal styre behandlingen av arealsaker og andre plansaker i kommunene. Det er prinsippielt feil å etablere en sideordnet planlov for bestemte interesser.
 - c) Lovutkastet er lite gjennomarbeidet. Konsekvensene for kommunal styring og kommunal saksbehandling er ikke forsvarlig utredet.
 - d) Ved en foreløpig gjennomgang av den nye loven har vi avdekket flere forslag til nye bestemmelser som vi anser som uforsvarlige og mangelfullt utredet.
3. Tydal kommune slutter seg til uttalelsen fra USS når det gjelder forslag til endringer i plan- og bygningsloven.

Behandling i kommunestyret - 29.01.2009

Forslag fra Senterpartiet v/Jens Arne Kvello:

4. Tydal kommunes slutter seg til uttalelsen fra USS når det gjelder framtidige forvaltningsordninger og endringer i fjelloven.
5. Tydal kommunen går imot at det innføres en egen plan- og konsultasjonslov for samiske interesser, og vil anføre følgende:
 - e) Det er ikke påkrevet med en slik særlov for å tilfredsstille internasjonale konvensjoner og forpliktelser.
 - f) Plan- og bygningsloven skal styre behandlingen av arealsaker og andre plansaker i kommunene. Det er prinsippielt feil å etablere en siderordnet planlov for bestemte interesser.
 - g) Lovutkastet er lite gjennomarbeidet. Kommunal styring og kommunal saksbehandling vil hvis lovutkastet går igjennom bli praktisk talt umulig.
 - h) Ved en foreløpig gjennomgang av den nye loven har vi avdekket flere forslag til nye bestemmelser som vi anser som uforsvarlige.
6. Tydal kommune slutter seg til uttalelsen fra USS når det gjelder forslag til endringer i plan- og bygningsloven.
7. Tydal kommune vil presisere at det klare skillet mellom stats/statsmatrikulert grunn og privat grunn i reindriftslovgivning må opprettholdes i nye lover. Tilknyttede rettigheter (jakt, fangst, fiske etc.) kan være ervervet, men da igjennom alders tids bruk (som for andre) og ikke på generell basis.
Tolkningen av loven ble stadfestet i Fisketvistdommen fra Frostating lagmannsrett mellom grunneiere i Tydal og Essand reinbeitedistrikt desember 2008.

"Lagmannsretten oppfatter dette slik at det er de til en hver tid lovbestemte tilknyttede rettigheter som normalt må anses ervervet når beiterett er ervervet ved alders tids bruk. Det er på det rene at rett til fiske på privat grunn ikke følger av loven."

VOTERING

- Pkt 1 ble enstemmig vedtatt.
- Pkt 2 a og b ble enstemmig vedtatt.
- Forslaget fra Senterpartiet til nytt pkt 2c ble satt opp mot rådmannens forslag til pkt 2c. Forslaget fra Senterpartiet v/Jens Arne Kvello ble enstemmig vedtatt.
- Forslaget fra Senterpartiet til nytt pkt 2d ble satt opp mot rådmannens forslag til pkt 2d. Forslaget fra Senterpartiet v/Jens Arne Kvello ble enstemmig vedtatt.
- Punkt 3 ble enstemmig vedtatt.
- Forslaget fra Senterpartiet v/Jens Arne Kvello til nytt pkt. 4 ble enstemmig vedtatt.

Vedtak i kommunestyret - 29.01.2009

1. Tydal kommunes slutter seg til uttalelsen fra USS når det gjelder framtidige forvaltningsordninger og endringer i fjelloven.
2. Tydal kommunen går imot at det innføres en egen plan- og konsultasjonslov for samiske interesser, og vil anføre følgende:
 - i) Det er ikke påkrevet med en slik særlov for å tilfredsstille internasjonale konvensjoner og forpliktelser.
 - j) Plan- og bygningsloven skal styre behandlingen av arealsaker og andre plansaker i kommunene. Det er prinsippielt feil å etablere en siderordnet planlov for bestemte interesser.
 - k) Lovutkastet er lite gjennomarbeidet. Kommunal styring og kommunal saksbehandling vil hvis lovutkastet går igjennom bli praktisk talt umulig.
 - l) Ved en foreløpig gjennomgang av den nye loven har vi avdekket flere forslag til nye bestemmelser som vi anser som uforsvarlige.
3. Tydal kommune slutter seg til uttalelsen fra USS når det gjelder forslag til endringer i plan- og bygningsloven.
4. Tydal kommune vil presisere at det klare skillet mellom stats/statsmatrikulert grunn og privat grunn i reindriftslovgivning må opprettholdes i nye lover. Tilknyttede rettigheter (jakt, fangst, fiske etc.) kan være ervervet, men da igjennom alders tids bruk (som for andre) og ikke på generell basis.
Tolkningen av loven ble stadfestet i Fisketvistdommen fra Frostating lagmannsrett mellom grunneiere i Tydal og Essand reinbeitedistrikt desember 2008.

"Lagmannsretten oppfatter dette slik at det er de til en hver tid lovbestemte tilknyttede rettigheter som normalt må anses ervervet når beiterett er ervervet ved alders tids bruk. Det er på det rene at rett til fiske på privat grunn ikke følger av loven."